

JANA DVOŘÁKOVÁ

ředitelka Činohry Národního divadla

PAVEL KNOLLE

Vedoucí uměleckého souboru Laterny magiky

Laterna magika slaví 60 let

Laterna magika, první multimediální divadlo na světě, vstoupila letos do jubilejního 60. roku existence. Divadelní zázrak, který se zrodil na Světové výstavě Expo 58 v Bruselu, je jedním ze symbolů poetiky a vynalézavosti českého divadelnictví. Národní divadlo, jehož je Laterna magika součástí, oslaví její výročí na konci dubna.

Diváky čeká výjimečné představení a řada doprovodných programů od 28. do 30. 4. na Nové scéně ND.

Pět nej Laterny magiky:

- 39 premiérových projektů
- 107 zahraničních zájezdů
- Mezinárodní výstavy: Expo 58 Brusel, Expo 67 Montreal, Expo 70 Ósaka
- Navštívila i ty nejbližší kouty země: Japonsko, Argentinu, Chile, Brazílii, Kanadu, USA...
- Nejhranější inscenace ve střední Evropě *Kouzelný cirkus*: 6 400 repríz v 17 státech

Laterna slaví

28. dubna v 18:30 proběhne nejprve ve **videogalerii Nové scény vernisáž audiovizuální instalace inspirované odkazem Laterny. Tvorby se ujal František Pecháček**, který se podílel také na loňské premiéře Laterny magiky *Cube*. S využitím principů, na kterých byla Laterna magika od svých počátků postavena a které ji definovaly, bude osobitě vyprávět její historii.

Téhož dne **ve 20:00** oslaví Laterna magika své výročí představením, ve kterém se setká historie se současností. Na programu je **Otvírání studánek, třetí novodobá rekonstrukce jevištní kantáty Bohuslava Martinů, kterou už v roce 1960 připravil režisér Alfréd Radok** s choreografkou **Zorou Šemberovou**, někdejší světově první představitelkou Julie v Prokofjevově baletu *Romeo a Julie*. V kontrastuk historickému kusu **uvede Laterna ve stejný večer také nejnovější inscenaci Cube**, která původní principy Laterny magiky spojila s novými prostředky: současným tancem a videomappingem.

Jaké byly osudy Laterny magiky v prvních desetiletích, se diváci dozví v nové publikaci, která vznikla na základě rozhovorů taneční publicistky Lucie Kocourkové s umělci, kteří v souboru v době jeho vzniku působili. Nese název **Laterna magika: Zlatá éra očima pamětníků** a pokřtěna bude po večerním představení.

Diskuse a prohlídky

V neděli **29. dubna** zveme diváky na oblíbené **ND Café**, u dobré kávy je čas na popovídání s umělci, tentokrát samozřejmě na téma Laterny magiky. Uvítáme vedoucí výzkumného projektu o Laterně magice z Národního filmového archivu **Andreu Průchovou**, vedoucího uměleckého souboru **Pavla Knolleho** nebo dramaturga a režiséra **Lukáše Trpišovského**. Diskuse se koná na Nové scéně Národního divadla ve foyer Nové scény. Večer bude na programu stálice repertoáru Laterny magiky **Kouzelný cirkus**.

V **pondělí 30. dubna** diváky čeká **Backstage Laterny magiky: návštěva zákulisí a zapovězených míst. Prohlídky začnou v 17:00 a potrvají vždy 40 minut**. Diváci si například vyzkouší, jak se cítí tanečníci během představení, když se jim v inscenaci **Cube** rozběhne projekce přímo pod nohama. Vstupenky v ceně 50 Kč jsou v prodeji na webu ND a v pokladně.

Ve 20:00 následuje repríza inscenace Cube a po ní diskuse s tvůrci, které se zúčastní režisér inscenace a zároveň vedoucí uměleckého souboru Laterny **Pavel Knolle**, choreografové a tanečníci **David Stránský** a **Štěpán Pechar** a hudební skladatel **Jan Šíkl**.

Výtvarná instalace Jakuba Nepraše v květnu

Šedesátý rok existence Laterny magiky pokračuje dalšími doprovodnými programy a akcemi. **22. května** představí nové dílo inspirované Laternou audiovizuální umělec **Jakub Nepraš**. Ten před deseti lety vytvořil projekce k show *Code 58.08*, která připomínala 50. výročí účasti Československa na Expu 58 a která je nyní součástí inscenace Laterny magiky **Cocktail 012 – The Best of. Nová instalace Jakuba Nepraše Kulturní Roj**, kombinující výtvarné umění a důmyslné projekce, bude umístěna ve venkovním prostoru u provozní budovy ND. Vernisáž proběhne po představení **Cube ve 21:30** na náměstí Václava Havla, kdy projekce vyniknou v soumraku.

Z historie Laterny magiky

Světová výstava Expo 58 začala v květnu 1958, přípravy československé účasti ale zabraly několik let. Režisér Alfréd Radok a scénograf Josef Svoboda měli za úkol vytvořit novou a neotřelou prezentaci české kultury – tak se zrodil program s názvem *Laterna magika*. Vytvořili novou formu syntetického divadla, když propojili filmové projekce, jevištní akce a scénické technologie. Z programu, který měl původně propagační účel, vzniklo poetické představení a světový hit.

„Zázrak“ propojení filmu a jeviště měl vysokou uměleckou hodnotu, ale rovněž byl technickou novinkou, ve které Češi získali prvenství. Například pomocí předtočených filmových vstupů mohla moderátorka – konferenciérka – hovořit s diváky ve třech světových jazycích současně.

Československý pavilon získal tehdy nejvyšší počet bodů a ocenění Zlatá hvězda. V době, kdy byl program na Expu uváděn, a těsně po skončení výstavy, dostala *Laterna magika* nabídky na hostování v SSSR, Sýrii, Egyptě, USA, Anglii, Francii, Nizozemsku, Belgii, Rakousku, Španělsku a Izraeli, další země měly zájem o licenci. *Laterna magika* zahájila v Praze pravidelné vystupování 9. května 1959 jako soubor Národního divadla, a to v prostorách paláce Adria.

Dlouhou dobu *Laterna* využívala formu revue. Bruselský program, rozšířený o nová čísla, nahradily po čase *Variace* nebo *Variace 66*, večery složené z čísel, z nichž některá se hrála třeba deset let. Tanečník, jehož partnerka tančí na plátně, ze kterého její obraz přeskakuje na kruh, který drží v rukou, a zpět; hudebník, který koncertuje s pěticí dalších nafilmovaných muzikantů, z nichž každým je opět on sám.

V roce 1960 se odehrál také první skandál, když režisér Alfréd Radok inscenoval spolu s choreografkou Zorou Šemberovou *Otvírání studánek* Bohuslava Martinů. Inscenace byla na předváděcí zkoušce pro ministra kultury zakázána. Alfréd Radok dal výpověď, ale jeho mladí spolupracovníci Miloš Forman, Ján Roháč a Vladimír Svitáček dokončili program bez problematického čísla. *Otvírání studánek* se hrálo až v roce 1966.

Laterna magika byla neustále na cestách, jeden čas existovaly dokonce čtyři soubory, které mohly hrát současně. Dlouhé zájezdy vedly nejen do zemí východního bloku, ale také do Německa, Francie, skandinávských zemí, do arabských států, Izraele, Japonska, do Mexika a Argentiny, ale také do Spojených států. Tam se v roce 1963 dostalo jedno z čísel *Laterny magiky* až před kamery slavné *Ed Sullivan Show*. V roce 1967 *Laterna magika* vystupovala na Expu v kanadském Montrealu, v roce 1970 v japonské Ósace.

V Laterně se rodila i závažnější představení. Významný skladatel a režisér Václav Kašlík v ní vytvořil *Hoffmannovy povídky* a autorskou inscenaci *Pražský karneval*, inspirovanou středověkými pověstmi. Stihl jej podobný osud jako *Otvírání studánek* – do roka byl zakázán. V roce 1975 pozval profesor Josef Svoboda do Laterny magiky režiséra Evalda Schorma, který nejprve vytvořil novou verzi inscenace o pražských pověstech, ale pře-

devším stanul v čele tvůrčího týmu nejslavnějšího představení Laterny magiky – *Kouzelného cirkusu*. Od roku 1977 je nepřetržitě na scéně, objel 17 zemí světa a na kontě má přes 6 400 repríz.

Laterna magika se dál vyvíjela v silný taneční soubor. Spolupracoval s ní i choreograf Pavel Šmok, který spolu s Evaldem Schormem vytvořil další hit – *Sněhovou královnu*. Současně pod její hlavičkou vznikly i experimentální činohry, jako byla *Noční zkouška* s Radovanem Lukavským nebo *Černý mnich* s Janem Kačerem v hlavní roli. V roce 1987 Laterna zabodovala s výpravnou inscenací *Odysseus*, pro kterou složil hudbu Michael Kocáb. Po revoluci se stala na dvacet let samostatnou příspěvkovou organizací, produkující dále multimediální taneční divadlo. A to dokonce v zahraniční koprodukcí, jak předvedli třeba *Argonauti*, vytvoření k zahájení Letních olympijských her v Athénách v roce 2004. V roce 2010 se Laterna stala znovu složkou Národního divadla, pod jehož hlavičkou také kdysi vznikla, a dál navazuje na historii multimediálního poetického divadla.

Hlavní program výročí Laterny magiky:

28. 4. 20:00 slavnostní představení 60 let Laterny magiky: *Otvírání studánek + Cube* | setkání umělců a spolupracovníků LM, křest publikace *Laterna magika – Zlatá éra očima pamětníků*

18:30 vernisáž videoinstalace Františka Pecháčka *Sladkých šedesát* ve videogalerii Nové scény ND, inspirované Laternou magikou a její historií

29. 4. *Kouzelný cirkus* | 18:00 ND Café – přijďte s námi posedět u dobré kávy a popovídat si s našimi hosty o možnostech Laterny magiky v kontextu současného divadla

30. 4. *Cube* | Backstage Laterny magiky: od 17:00 interaktivní prohlídky zákulisí před představením | **beseda s tvůrci** po představení.

Slavnostní program bude uveden i v rámci oslav 100. výročí vzniku České republiky.

www.spolecnestoleti.cz

Další podrobnosti na <https://www.narodni-divadlo.cz/cs/laterna-magika>

Kontakt pro média:

Kateřina Ondroušková
PR Činohry a Laterny magiky
T: +420 224 901 236
M: +420 777 208 249
e-mail: k.ondrouskova@narodni-divadlo.cz

Lucie Kocourková
PR Laterny magiky
T: +420 601 338 154
e-mail: l.kocourkova@narodni-divadlo.cz

Laterna magika na webu a na sociálních sítích:

www.laterna.cz
www.facebook.com/laternamagikaND
www.twitter.com/LaternaMagikaCZ
www.instagram.com/laternamagikaprague
www.youtube.com/channel/UCyADfQcoZGJP_sSxTFcG7gw

GENERÁLNÍ PARTNER

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA

ŠKODA

AUTOCONT

PARTNEŘI INSCENACÍ

PARTNER PREMIÉROVÝCH VEČERŮ

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

KOLOWRAT KRAKOWŠTÍ

Prof. Dr. Dadjia Altenburg-Kohl

GENERÁLNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER INSCENACÍ

mediální skupina **mafra**

1918
100
2018